

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

§. VI. Quomodo confugientes ad Ecclesiam tradi poßint vel non judico
sæculari, ab ipsô puniendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

Non
violant
immuni-
tatem
Regula-
res, qui
ex iusta
causa à
suo mo-
nasterio
reos ex-
pellunt.

118. Sed si rogas an Regulares violent immunitatem, & subdantur præfata excommunicationi, alijsque pœnis, si reos ad eorum monasteria, aut Ecclesias confugientes expellant? § Respondetur affirmativè. Tum: quia sic habetur, *cap. miror. 17. quest. 4.* & in Bulla Gregorij, in qua omnes, & quocumque contra illius tenorem operantes præfatis pœnis addicit. Verum si à sua Ecclesia vel monasterio facinorosum expellant, non eo fine ut perdat hoc privilegium, & sic facilius incidat in manus iustitiæ; sed ex eo præcise, quod est homo inquietus, injurius, & rædiosus Religiosis, vel quia immodestè se gerit quietem Religiosorum perturbando, damnumve illis inferendo, vel quia Religiosi ipsi legem aut Constitutionem habent, ut nisi per tot dies possint ad se confugientes retinere, uti nobis per nostras præcipitur *1. part. cap. 11. num. 3.* ibi: *delinquentibus tamen qui ad nos confugerint, ultra tres dies in domibus nostris non liceat permanere*, ne videlicet quies, & religiosa observantia ob talium consortium perturbetur; Tunc (id est in prædictis, & similibus casibus) nec Religiosi immunitatem violant, nec pœnas dictas incurrunt, Tum: quia cum jus servandi propriam habitationem sine perturbatione sit naturale, præferri debet juri Ecclesiastico, quod habet reus confugiens ad Ecclesiam; ne alias quod Religiosis conceditur in favorem, retorqueatur in dispendium. Tum etiam: quia pœnæ imponuntur *presumentibus*, quales sunt illi, qui temerè, & dolosè reos expellunt,

uti pluribus citatis docet Sanchez *lib. 9. de matrim. disput. 32. num. 38.* ubi docet verbum *presumere* importare temeritatem, malitiam, & dolum: sed Religiosi in prædictis casibus neque dolosè, neque temerariè expellunt: ergo. Non dolosè: quia ille dicitur dolo agere, qui malo animo operatur, *leg. dolo ff. de dolo.* Nec dolosus dicitur utens jure suo. Sanchez *lib. 5. disp. 5. num. 33.* Neque etiam temerariè: quia ex rationabili causa movetur, & agere temerariè est agere sine rationabili causa. *l. eum, qui temerè ff. de judic. & Gloss. versu Porro in fin. Clementin. 1. de sum. Trinit.* Igitur cum dicti Religiosi non ejiciant malo animo, sed jure suo utantur expellendo, & fugiendo consortium malorum hominum infestorum, quos homines boni solent fugere; non agunt contra Gregorianam, nec immunitatem violant, nec pœnas illius incurrunt. Sic Pellizzar. *num. 51. qui citat Pasqualig. Bordon. num. 22. & 23.*

§. VI.

Quomodo confugientes ad Ecclesiam tradipossint vel non judici seculari, ab ipso puniendi.

119. **C**ertum est in casibus exceptis, de quibus loquuti sumus §. 3. tradendos esse judici seculari delinquentes confugientes ad Ecclesiam, si ab eo requisiti fuerint Clerici, aut Religiosi; quia cum illis immunitas non proficit, nulla est causa quare retineri debeant. In casibus au-

Extra
sus ex-
ceptos
Clerici
aut Re-
ligiosi
tradendi
sunt
tem

larita-
tem, si
reus oc-
cidatur,
aut mu-
tiletur.

tem non exceptis, non poterit Præla-
tus, reum Curia seculari tradere ipso
repugnante, quantumvis illa securi-
tatem, aut etiam juramentum præstet
de ejus impunitate; quia tunc gaudet
delinquens immunitate, quæ præci-
pue consistit in eo, quod delinquens
non possit in viis à loco Sacro ex-
trahi, & judicari. *Lezana tom. 2. verb.
immunitas, num. 22. Pellizzar. tract. 8.
cap. 5. sect. 1. num. 39. & 45. Bonac. disp.
3. quest. 7. §. 7. num. 12. Palaus tom. 2.
tract. 11. disp. unic. punct. 13. num. 2.*
Unde Ecclesiastici, vel Regulares
tradentes reum Curia seculari in ca-
sibus non exceptis, si inde mors, aut
mutilatio ipsius sequatur, incurrunt
irregularitatem; quia censentur mor-
ti, aut mutilationi illius cooperari.
*Rodriguez tom. 2. quest. 50. artic. 2.
Lezana num. 22. qui bene ait, Præla-
tos non defendentes reum, sed per-
mittentes eum extrahi, incurrere
hanc irregularitatem; quia ipsis ex
justitia, & officio incumbit tuertim-
munitatem Ecclesiarum. § In casibus
vero exceptis, attentâ Constitutione
Gregorianâ, & consuetudine jam re-
ceptâ non exigitur juramentum à ju-
dice seculari, de non puniendo
reum, nec ipsi judices illud præstare
tenentur, licet id exigatur, cap. reum,
cap. constituimus 17. quest. 4. Sed libere
ipsis est tradendus, puniendus pro
qualitate delicti, ac si ad Ecclesiam
minime confugisset: quia nihil tale
confugium reo prodesse potest in di-
ctis casibus exceptis. *Farinacius in
Append. de immunit. capite ultim. nume-
ro 343. Bonacina §. 7. in fine. numero 5
Lezana num. 25. Hæc autem traditio**

debet fieri de mandato Episcopi, vel
ejus Vicarij, per aliquam Ecclesiasti-
cam personam ab eo, deputatam,
prius cognito per Episcopum, vel per
deputatum ab eò, an reus verè excep-
ta crimina commiserit, ut in dicta
Gregorij XIV. Constitutione expref-
se habetur.

120. Ex quo sequitur, quod, spe- Ex con-
ctato saltem juris rigore in cap. desi- suetudi-
nivit. capite constituimus, capite reum ne, ad ex-
17. quest. 4, & maxime in Bulla Gre- trahen-
goriana, (ubi id expresse cavetur) non dum
potest judex laicus adhuc in casibus reum ab
exceptis extrahere delinquentem ab Ecclesia
Ecclesia absque licentia Episcopi, vel in casu-
ejus Officialis: sed ex recepta nunc bus ex-
consuetudine, & praxi communi pos- ceptis,
sunt judices seculares in casibus cla- non re-
re exceptis, inconsulto Episcopo reos quiritur
ab Ecclesia extrahere; quia illi non licentia
gaudent immunitate Ecclesie, & sic Episcopi
nec ab ea defendi possunt, ut asserunt
*Suarez lib. 3. cap. 13. n. 1. Palaus punct.
13. num. 4. Azevedo in Constitut. His-
pan. lib. 1. titul. 2. leg. 3. num. 29. Co-
varruv. 2. variar. cap. 20. numero 18.
vers. 34. Farinacius de carcerib. quest. 28.
num. 75. Sed si dubium sit, an casus sit
exceptus, vel non; non poterit judex
laicus vi inde extrahere reum; quia
immunitas concessa est omnibus de-
linquentibus extra casus exceptos: er-
go quoties non constiterit commi-
sisse casum exceptum, illa spoliari
non poterit, *Decianus tract. crimin.
lib. 6. cap. 29. num. 2. Farinacius in Ap-
pendic. de immunit. cap. ultim. n. 370.**

121. Sed ad quem judicem per- Cognos-
tinebit cognitio, an casus sit excep- cere an
tus, vel non? Respondetur hoc perti- casus sit

O o o nere

exceptus
pertinet
ad Epif-
copum.

nere ad Episcopum solum, vel ad alium ab eo deputatum, ut habetur in dicta Gregoriana ibi: *nisi cognito prius per Episcopum, vel per alium ab eo deputatum, an delinquentes, verè criminosa excepta commiserint, & habetur cap. metuentes, cap. ad Episcopum 17. quæst. 4. & ex jure civili, l. Pateant, §. hoc vero C. de his, qui ad Eccles. confugiunt. Quia causa Ecclesiasticæ cognitio, qualis est immunitas Ecclesiarum, ad Ecclesiasticum Prælatum debet pertinere: neque ob id sequitur Episcopum in propria causa jus dicere: quia hic non agitur de causa illius, sed de causa communi Ecclesiæ. Pellizzar. numero 49. Lezana numero 28. Bonacina §. 7. numero 2. vers. 3. Farinacius numero 366. & 367. Azevedo supra num. 20. Gariere, practici quæst. civilium lib. 3. quæst. 1. numero 5. §. Cum autem dicimus ad solum Episcopum, vel ejus deputatum pertinere, intelligi debet de vero Episcopo, non autem de inferiori: idque licet is sit Ordinarius, aut nullius diocesis. Unde si contingat delinquentem se recipere in locum Sacrum exemptum, aut nullius diocesis, facultas extrahendi illum, obtineri debet ab Episcopo viciniore; quia ita disponit Gregorius XIV. in sua citata Constitutione. Sede autem vacante adeundus est Vicarius capitularis, utpote succedens in omni jurisdictione Episcopi. §. Quare hoc decidere, ad Episcopum, non vero ad Prælatos Regulares pertinebit: & sic solum ex ejus autoritate, & licentia poterit ex monasterio delinquens extrahi in casibus exceptis, ad effectum consignandi illum Curia seculari, ut ex-*

presse dicitur in dicta Bulla. & ita tenent Bordon. n. 7. & 8. Barbol. supra num. 156 & 157. Lezana num. 28.

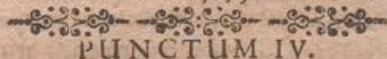
122. Cæterum licet ad hoc ut Episcopus, vel ab ipso deputatus tradat reum judici seculari, debeat cognoscere, an ille commiserit aliquod ex delictis exceptis, & non teneatur stare processui factò à Curia seculari, quia potest illum habere suspectum, utpote factum in causa propria ipsius contententis; potest tamen illi stare, si prudenter credat esse legitime factum, & se posse uti illo ad suam conscientiam informandam. Palaus, Pellizzar, Lezana, Bordon. locis citatis. Regulariter autem loquendo Episcopus debet novas probationes facere, summarie tamen, & quam citius fieri potest expediendas, ac extra ordinem juris, cum totum hoc tuo iudicio, & arbitrio committatur. Porro debet Episcopus de delicto commissò cognoscere non solum ex præsumptionibus, aut conjecturis rem probabilem efficienibus: quia Ecclesia jus habet tuendi omnes delinquentes ad se confugientes, nisi in casibus exceptis: ergo, dum cerò non constiterit Episcopo casum esse exceptum, injustè illo jure privat Ecclesiam: Sed per præsumptiones, & probabiles conjecturas non sufficienter aut cerò constat de delicto commissò, cum tales non sufficiant ad tollendum ab alio jus quæsitum, nec vincant præsumptionem ortam ex possessione immunitatis in jure fundatam: ergo, & c. Bonac. §. 7. circa finem. Farinacius cap. ultim. n. 8. & sequens. Palaus n. 8.

Examet
facien-
dum ab
Episco-
po ut
tradat
reum ju-
dici se-
culari.

Pel-

Pellizzar. num. 40. Lezana num. 28.

123. Demum Episcopus non debet extrahere reum ab Ecclesia, vel monasterio Regularium, sine consensu proprii Prælati illius, cum iste sit talis loci patronus. Immo neque ipse Episcopus sine consensu Prælati Regularium extrahere potest ab Ecclesiis Regularium Clericum sibi subditum ad eas post delicta confugientem, etiam si Clericus non gaudeat immunitate contra suum Episcopum juxta dicta §. 2. non quidem ratione immunitatis Ecclesiæ, quam supponimus non suffragari Clericis contra ipsorum Episcopum; sed ob exemptionem, quam habent monasteria, & loca Regularium; quia Episcopus nullam potest exercere jurisdictionem in loco exempto, cum locus exemptus comparetur loco extra territorium existenti, ut supra n. 3. dicebamus, & jus dicenti extra territorium impune non pareatur. Unde sicut Episcopus nequit punire ibi degentes, sic nec potest eos inde extrahere. Zetpedes de exemptione disput. 228. num. 6. Pellizzar. tract. 8. cap. 5. sect. 1. nu. 44.

PUNCTUM IV.

De privilegiis concessis Regularibus nova monasteria fundandi, & antiqua mutandi, transferendi, deserendi, vel etiam renunciandi.

Varia privilegia antiqua recensentur.

124. Licet olim de jure antiquo non possent Religiosi mendicantes accipere nova loca, domus, seu monasteria, nec accepta deserere, aut in alium locum transmutare absque Sedis Apostolicæ auctoritate, & licentia c. 1. de excessibus Prælatorum in 6. Clemens. unica de penis, &

c. unico de Religiosis domibus in 6. Nihilominus post istas Constitutiones nova, & diversa prædiere privilegia alia magis, alia minus ampla, & contra tenorem dictorum Canonum, concedentia Prælati, ut absque licentia Pontificis, nova possint erigere monasteria. Et quidem aliqua illorum nec licentiam Ordinariorum ad hoc exigunt, ut est illud Sixti V. Bulla incipiente *Super Specula*. hanc facultatem Fulienfibus concedentis, & illud Julij II. Bulla incipiente: *Exponi nobis fecisti*, pro Prædicatoribus, ut habetur in *priv. mendicantium, verbo adificare* §. 10. Alia sunt quæ licet Ordinarij licentiam expectandam discernant; nullum tamen aliarum personarum cujuscumque Ordinis consensum expectandum esse statuunt, ut est illud, quod Paulus V. nobis Carmelitis Excalceatis concessit in Bulla incipiente, *Ad Ecclesia militanti*, data Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 12. Dec. an. 1605. in qua indulgetur Superioribus, & Religiosis Carmelitis Discalceatis, ut ubique locorum in suo districtu monasteria erigere valeant de sola Ordinarij licentia, nullo alio Regularium requisito consensu; & hoc motu proprio, ex certa scientia, & de plenitudine potestatis. A quo benigno Pontifice, etiam Monachi S. Mariæ Fulienfis idem obtinuerunt Constit. 10. ejusdem Pontificis, quæ incipit: *Ad Ecclesia*. an. 1608. & simile ab eodem Pontifice privilegium impetrarunt Patres Congregationis S. Pauli Decollati, ut habetur in ejus constit. 64 quæ incipit: *Ecclesia* 8. Maij. 1610.